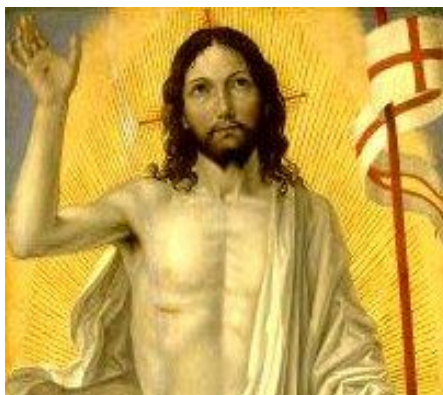

Wielkanoc

*Droga, wierzbą sadzona wśród zielonej łąki,
Na której pierwsze jaskry żółcieją i mlecze.
Pośród wierzb po kamieniach wąska struga ciecze
A pod niebem wysoko śpiewają skowronki.*

*Wśród tej łąki wilgotnej od porannej rosy,
Drogą, którą co święto szli ludzie ze śpiewką,
Idzie sobie Pan Jezus wpólnagi i bosi
Z wielkanocną w przebitej dłoni chorągiewką.*

*Naprzeciw idzie chłopka. Ma kosy złociste,
Łowicka jej spódniczka i piękna zapaska.
Poznała Zbawiciela z świętego obrazka,
Upadła na kolana i krzyknęła: „Chryste!”.*

*Bije głową o ziemię z serdeczną rozpaczą,
A Chrystus się pochylil nad klęczącym ciałem
I rzeknie: „Powiedz ludziom, niech więcej nie płaczą,
Dwa dni leżałem w grobie. I dziś zmartwychwstałem”.*

5 kwietnia 1952

Święcone w Polsce – potwornych wielkości baby, mazurki, szynki, pisanki, baranek z chorągiewką, stół ubrany barwinkiem. I to suszenie przed tym, pamiętam, kiedy nie było żadnych wódeczek i ryb faszerowanych w Wielki Piątek, tylko śledź i kartofle – a później czekało się w Wielką Niedzielę na rezurekcję, jakby naprawdę na Zmartwychwstanie Pana Jezusa, i naraz ze smutku i postu robiła się wielka radość, żarcie i picie. Dyngus na wsi, który zawsze przypomina mi obrazy naiwnego i rzewnego Wojciecha Piechowskiego. I pieśń rezurekcyjna, wśród naszych cudownych pieśni kościelnych jedna z najcudniejszych Wesoly nam dziś dzień nastał. I brzęk niekończących się dzwonek w kościele, a przed kościołem pierwsze listki na drzewach.

(Jan Lechoń, Dziennik. PIW, Warszawa, Tom I – III, 1992-1993)

Jan Lechoń – właściwie Leszek Józef Serafinowicz, polski poeta, prozaik, krytyk literacki i teatralny, jeden z założycieli grupy poetyckiej „Skamander”.

Urodził się 13 marca 1899 r. w Warszawie w rodzinie o tatarskich korzeniach. Ojciec Władysław Serafinowicz herbu Pobóg, matka Maria z Niewęglowskich herbu Jastrzębiec. Nauka w gimnazjum im. Staszica i matura w szkole klasycznej im. Konopczyńskiego. Od najmłodszych lat ujawniał wybitny talent poetycki. Rozpoczął studia z filologii polskiej na Uniwersytecie Warszawskim. W czasie wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. pracował w Biurze Prasowym Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego. Następnie aktywnie działał w środowisku literackim i tworzył. Był współzałożycielem słynnej grupy poetyckiej „Skamander”, czynnym członkiem Związku Literatów Polskich oraz sekretarzem generalnym PEN Clubu. W latach 1930-1939 pracował jako attaché kulturalny w ambasadzie Rzeczypospolitej w Paryżu. Po wybuchu wojny i klęsce Francji na emigracji – najpierw w Brazylii, później

w Stanach Zjednoczonych, gdzie brał bardzo aktywny udział w życiu kulturalnym Polonii. W 1930 r. został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, w 1935 r. został uhonorowany Złotym Wawrzynem Akademii Literatury Polskiej, a w 1952 r. otrzymał nagrodę Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Zmarł 8 czerwca 1956 r. w Nowym Jorku śmiercią samobójczą, która wstrząsnęła emigracyjnym środowiskiem w Ameryce. Jako jej przyczynę przyjaciele poety, a wśród nich Kazimierz Wierzyński, uznawali pogłębiającą się depresję, która wynikała z wrażliwości i skomplikowanej osobowości poety, poczucia samotności na emigracji oraz komunistycznego zniewolenia i sowietyzacji Polski.

Pozostawił po sobie ogromny, różnorodny w zakresie form i treści, dorobek literacki i wszedł do panteonu najwybitniejszych poetów polskich. Obok wielu, pięknych wierszy oraz utworów eseistycznych, szczególną pozycję w tym dorobku stanowi „Dziennik” Jana Lechońa. Dzieło to obejmuje szerokie spektrum tematyczne: jest studium własnej osobowości autora – samotnika spragnionego miłości, jest obrazem współczesności – od nowojorskich scenek i obrazków, po surowe oceny polityczne np. słabości starych demokracji wobec brutalnej mocy zniewalającego Polskę komunizmu oraz jest wnikliwym studium polskiej kultury, którą poeta z nostalgią analizuje, na tle doświadczeń swego życia.

Wiersz *Wielkanoc* pochodzi ze zbioru: Jan Lechoń „Poezje” wg wyboru Wandy Nowakowskiej, Czytelnik, Warszawa 1979.

Na początku wiersza fragment obrazu *Chrystus wychodzi z grobu włoskiego*, renesansowego malarza Ambrogio di Stefano Borgognone. Dzieło to, namalowane prawdopodobnie w 1490 roku, znajduje się obecnie w National Gallery of Art, Washington D.C.

Oprac. M.M.